

METODOLOGIJA PROJEKTA HOLICOB

Centar za podršku organizacijama
Center to Support Organizations/CENSOR

Hyresgästföreningen

OLOF PALME
INTERNATIONAL
CENTER

HOLICOB

HOLICOB
DOKUMENTI ISTRAŽIVANJA

Projekat **HOLICOB** se odnosi na uslove stanovanja i življenja u Bosni i Hercegovini, s fokusom na uslove stanovanja i življenja u kolektivnim stambenim jedinicama u dva gradska područja - Tuzli i Sarajevu.

Glavni ciljevi projekta **HOLICOB**, kojeg finansira Olof Palme međunarodni centar iz Švedske su:

- Doprinijeti izradi dugoročne strategije uslova stanovanja i življenja u Tuzli i Sarajevu;
- Pružiti nove perspektive u ovoj oblasti koristeći kompetencije organizacija civilnog društva;
- Imati jak uticaj u debatama oko stanovanja i življenja;
- Uključiti mlade kako bi bili aktivni u procesima obezbeđivanja boljih uslova življenja i stanovanja

Projekat **HOLICOB** se odnosi na različitu ciljnu populaciju: studente, nezaposlene osobe, stanare, odbore stanara.

Aktivnosti, način njihovog provođenja i dokumenti koji daju podršku provođenju tih aktivnosti su svrstani u sljedećih 5 grupa: istraživačke aktivnosti, informacione aktivnosti, korespondenciju, promotivne aktivnosti i evaluaciju.

1. ISTRAŽIVAČKE AKTIVNOSTI

Istraživanje se provodi uslijed nedostatka relevantnih pokazatelja o uslovima stanovanja i življenja mladih, nezaposlenih osoba, studenata, etažnih vlasnika, predstavnike etažnih vlasnika i upravitelja. Pored tih pokazatelja istraživanje treba da potvrdi prethodna znanja i percepcije koje su opšte društveno poznate (kontrolni faktor istraživačkih pokazatelja).

Prilikom planiranja istraživanja potrebno je prepoznati relevantne istraživačke segmente (mladi, nezaposlene osobe, studenti, etažni vlasnici, predstavnici etažnih vlasnika i upravitelji), način na kojim im se može obratiti, kao i vremenski okvir istraživanja. U istraživački instrumente – u primjenjenoj metodologiji su odabrani sljedeći istraživački instrumenti: ankete, radionice i intervjuji.

1.1. ANKETE

Anketom je obuhvaćen najveći uzorak relevantnih društvenih grupa (242 studenta, 250 nezaposlenih osoba, 11 organizacija civilnog društva, 77 etažnih vlasnika i 69 predstavnika odbora etažnih vlasnika iz Tuzle, te 42 studenta, 101 nezaposlena osoba, 2 organizacije civilnog društva, 47 etažnih vlasnika i 91 predstavnik odbora etažnih vlasnika iz Sarajeva u 2014. godini. U 2015. godini anketirane su 163 mlade osobe iz Tuzle i 149 mladih osoba iz Sarajeva). Anketiranje je provedeno slučajnim uzorkom (među mladim ljudima na fakultetima, trgovačkim centrima i na ulici, te sa biroa za nezaposlene).

Anketiranje je provedeno 2 puta po mjesec dana (2014. i 2015. godine), što je ispunilo cilj dobijanja uvida u uslove stanovanja i življenja navedenih grupa, ali je omogućeno i poređenje podataka te otklanjanje eventualno nekih istraživačkih ekstrema. Istraživački upitnici su imali po 15 (studenti), 16 (nezaposlene osobe), 7 (organizacije civilnog društva),

24 (etažni vlasnici), 18 (predstavnici odbora etažnih vlasnika) i 15 (mlade osobe) pitanja, a dokumentirano je u vidu istraživačke analize, diskusije i zaključnih pokazatelja.

U nastavku ovog dokumenta su dati anketni upitnici kao i primjer obrađenih rezultata. Za obradu rezultata korišten je Microsoft Excel tabelarni kalkulator na nivou deskriptivne statistike.

Primjer ankete za studente

1. Godina rođenja: _____
2. Mjesto rođenja: _____
3. Mjesto stanovanja: _____
4. Vremenski period stanovanja u navedenom mjestu stanovanja (u godinama): _____
5. Vrsta jedinice za stanovanje:

ZAOKRUŽI   Kuća   Stan

6. Veličina jedinice za stanovanje (broj prostorija bez kuhinje i kupatila): _____
7. Broj članova porodice: _____
8. Sa kim živite:

ZAOKRUŽI   Roditelji   Vlastita porodica   Sam/a   Ostalo

9. Status jedinice za stanovanje:
- ZAOKRUŽI   Vlasnik/ca   Podstanar/ka
10. Broj zaposlenih - broj osoba sa prihodima u domaćinstvu: _____
11. Visina ukupnih prihoda u domaćinstvu na mjesecnom nivou:

ZAOKRUŽI	do 500 KM	500 - 750 KM	750 – 1000 KM
1250 - 1500 KM	1500 - 1750 KM	1750 – 2000 KM	preko 2000 KM

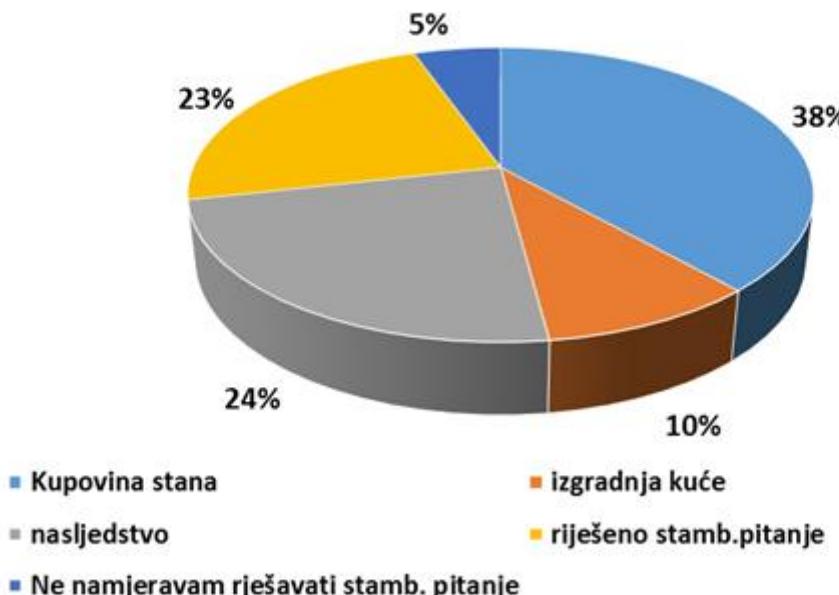
12. Namjeravate li pokrenuti vlastiti biznis:
- ZAOKRUŽI   DA   NE
13. Kako namjeravate riješiti stambeno pitanje:

ZAOKRUŽI	Kupovina stana	Izgradnja kuće	Nasljedstvo
Riješeno stamb.pitanje	Ne namjeravam rješavati stambeno pitanje		

14. Na kojim društvenim mrežama ste aktivni:

ZAOKRUŽI	FACEBOOK	TWITTER	INSTAGRAM
----------	----------	---------	-----------

Kako namjeravate riješiti stambeno pitanje (od 1 do 5)

Primjer obrade i prezentacije rezultata za studente

Primjer ankete za nezaposlene

1. Godina rođenja: _____

2. Mjesto rođenja: _____

3. Mjesto stanovanja: _____

4. Vremenski period stanovanja u navedenom mjestu stanovanja (u godinama): _____

5. Vrsta jedinice za stanovanje:

ZAOKRUŽI

Kuća

Stan

6. Veličina jedinice za stanovanje (broj prostorija bez kuhinje i kupatila): _____

7. Broj članova porodice: _____

8. Sa kim živite:

ZAOKRUŽI

Roditelji

Vlastita porodica

Sam/a

Ostalo

9. Status jedinice za stanovanje:

ZAOKRUŽI

Vlasnik/ca

Podstanar/ka

10. Broj zaposlenih - broj osoba sa prihodima u domaćinstvu: _____

11. Visina ukupnih prihoda u domaćinstvu na mjesecnom nivou:

ZAOKRUŽI	do 500 KM	500 - 750 KM	750 – 1000 KM
1250 - 1500 KM	1500 - 1750 KM	1750 – 2000 KM	preko 2000 KM

12. Stepen ličnog obrazovanja:

ZAOKRUŽI	OŠ	ZANAT	SSS	Viša SS	Visoka SS
-----------------	----	-------	-----	---------	-----------

13. Namjeravate li pokrenuti vlastiti biznis:

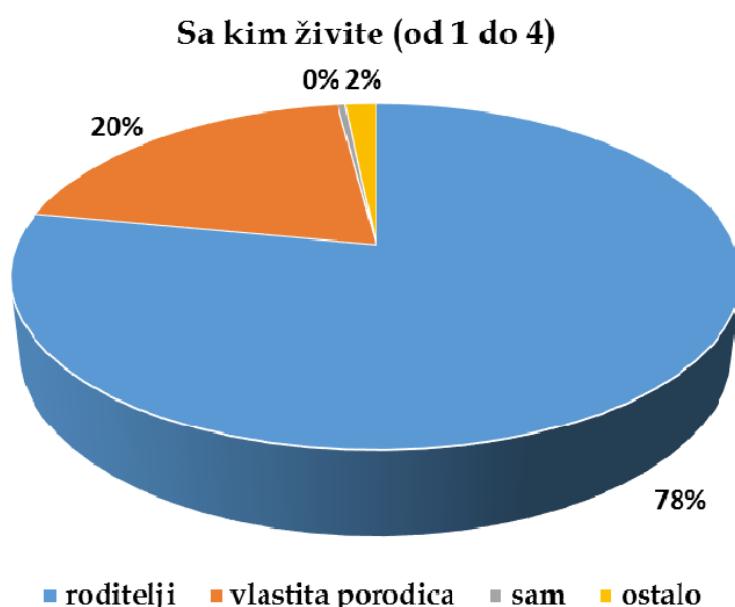
ZAOKRUŽI	DA	NE
-----------------	----	----

14. Kako namjeravate riješiti stambeno pitanje:

ZAOKRUŽI	Kupovina stana	Izgradnja kuće	Nasljedstvo
Riješeno stamb. pitanje	Ne namjeravam rješavati stambeno pitanje		

15. Na kojim društvenim mrežama ste aktivni:

ZAOKRUŽI	FACEBOOK	TWITTER	INSTAGRAM
-----------------	----------	---------	-----------

**Primjer obrade i prezentacije rezultata za nezaposlene
Anketa za organizacije civilnog društva (OCD)
(nevladine organizacije)**

1. Osnovna djelatnost OCD: _____

2. Teritorija na kojoj djeluje OCD: _____

3. Dužina djelovanja (u godinama): _____

4. Da li se OCD bavi pitanjima mladih (osobe do 30 godina):

ZAOKRUŽI   DA   NE

4.1. Ako je odgovor DA, navedite oblast: _____

5. Da li ste do sada realizovali aktivnosti koje se tiču kvaliteta stanovanja: _____

ZAOKRUŽI   DA   NE

5.1. Ako je odgovor DA, navedite koje: _____

6. Da li smatrate da je potrebno promovisati problematiku kvaliteta stanovanja mladih u Bosni i Hercegovini?

ZAOKRUŽI   DA   NE

6.1. Ako je odgovor DA, navedite zašto: _____

7. Da li želite učestvovati na edukativnim radionicama vezanim za kvalitet stanovanja mladih?

7.1. Ako je odgovor DA, navedite zašto: _____

Primjer upitnika za etažne vlasnike

(Mjesna zajednica: _____)

1. Od kada živite u zgradici: (navesti godinu useljenja) _____

2. Vrsta stana (**ZAOKRUŽI**):

garsonjera jednosoban dvosoban trosoban četverosoban

3. Broj članova obitelji: _____

4. Starosna dob ispitanika (**ZAOKRUŽI**):

ispod 30	31-35	36-40	41-45	46-50
51-55	56-60	61-65	preko 65	

5. Imate li informaciju o aktivnostima upravitelja u ulazu?

ZAOKRUŽI: DA NE

6. Da li upravitelj vrši redovne tromjesečne kontrole objekta?

ZAOKRUŽI: DA NE

7. Imate li oglasnu tablu na kojoj možete naći informacije o tekućima aktivnostima upravitelja u ulazu?

ZAOKRUŽI: DA NE

8. Da li ste zadovoljni načinom izvještavanja upravitelja?

ZAOKRUŽI: DA NE

9. Da li ste zadovoljni radom upravitelja?

ZAOKRUŽI: DA NE

10. Koliko često se održavaju sastanci odbora etažnih vlasnika?

ZAOKRUŽI: Jednom mjesечно tromjesečno godišnje po potrebi

11. Koliko često se održavaju sastanci etažnih vlasnika?

ZAOKRUŽI: Jednom mjesечно tromjesečno godišnje po potrebi

12. Koliko etažnih vlasnika učestvuje na sastancima odbora etažnih vlasnika?

ZAOKRUŽI: Ispod polovično polovično nadpolovično

13. Koliko etažnih vlasnika učestvuje na sastancima etažnih vlasnika?

ZAOKRUŽI: Ispod polovično polovično nadpolovično

14. Da li imate uvid u finansijski izvještaj za vaš ulaz?

ZAOKRUŽI: DA   NE

15. Da li ste zadovoljni finansijskim izvještavanjem?

ZAOKRUŽI: DA   NE

16. Na koji način se vrši naplata:

ZAOKRUŽI: uplatnica   trajni nalog   el.plaćanje
                              blagajna upravitelja   ostalo

17. Da li ste zadovoljni načinom naplate?

ZAOKRUŽI: DA   NE

18. Da li redovno izvršavate finansijske obaveze vezane za održavanje?

ZAOKRUŽI: DA   NE

19. Da li ste upoznati s odredbama Zakona o korišćenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade?

ZAOKRUŽI: DA   NE

20. Da li ste na nekom od sastanaka Odbora etažnih vlasnika upoznati sa Zakonom o korišćenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade?

ZAOKRUŽI: DA   NE

21. Godina izgradnje objekta: _____

22. Da li su do sada vršene krupnije opravke (sanacijsko/rekonstruktivni radovi) objekta?

ZAOKRUŽI: DA   NE

23. Ako je odgovor DA, koja je bila vrsta izvršenih radova:

- krovovi (izolacije, crijepljenje, salonit i slično),
- prohodne i neprohodne zajedničke terase,
- fasade zgrade, ulazna vrata i prozori zajedničkih prostora,
- krovna i ostala limarija (slivne vertikale, oluci, opšavi i drugo),
- dimnjaci, ventilacioni kanali, hidranti, protupožarni aparati, crijeva sa mlaznicama, kanali za smeće i slično,
- zajednička stubišta, ograda, požarni prilazi i slično,
- dizala za prijevoz putnika i tereta (liftovi) sa svim instalacijama koje obezbjeđuju normalno bezbjedno korišćenje istih,
- električne instalacije od glavnih osigurača do pomoćne razvodne table u stanu,
- vodovodne vertikalne i horizontalne instalacije od prvog ventila u stanu do glavnog

vodomjera (isključujući vodomjer),

- vertikalne kanalizacione instalacije od uključenja odvoda iz stana do sabirnih šahtova,
- električne instalacije stubišne rasvjete (automati, sijalična mjesta i armature, razvodna ploča, brojila i uklopni sat),
- zajednički dijelovi instalacija centralnog grijanja do zaključno sa ventilom na grijnom tijelu, kao i grijna tijela u zajedničkim prostorima,
- telefonske instalacije do razvoda za stan, instalacije električnih brava, interfona, pozivnih tastatura, zvona, instalacije gromobrana i slično,
- uređaji za snabdijevanje vodom (hidrofori i hidrofleksi),
- prostorije i instalacije za odlaganje otpada, veš-kuhinje, podumske i tavanske prostorije,
- Toplotna izolacija (stiropor)

24. Ako je odgovor da, navedite godinu: _____

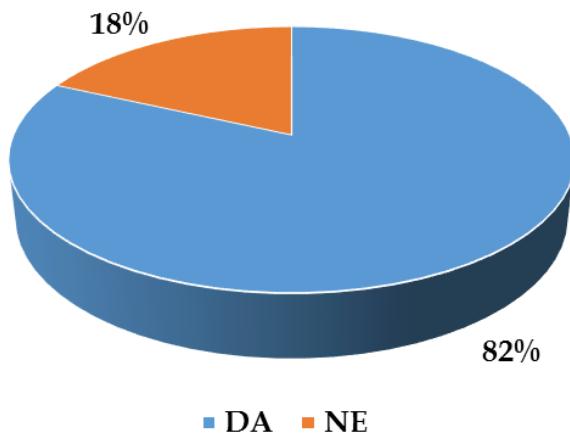
25. Šta biste vi željeli da se prioritetno rekonstruiše / opravi na objektu?

ZAOKRUŽITI MAKSIMALNO DVA ODGOVORA

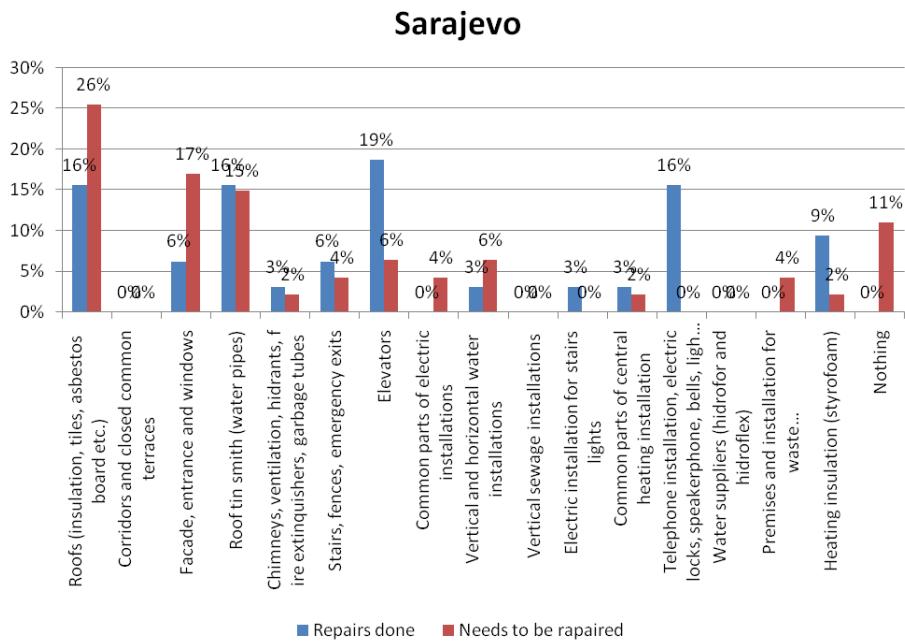
- krovovi (izolacije, crijepljenje, salonit i slično),
- prohodne i neprohodne zajedničke terase,
- fasade zgrade, ulazna vrata i prozori zajedničkih prostora,
- krovna i ostala limarija (slivne vertikale, oluci, opšavi i drugo),
- dimnjaci, ventilacioni kanali, hidranti, protupožarni aparati, crijeva sa mlaznicama, kanali za smeće i slično,
- zajednička stubišta, ograde, požarni prilazi i slično,
- dizala za prijevoz putnika i tereta (liftovi) sa svim instalacijama koje obezbjeđuju normalno bezbjedno korišćenje istih,
- električne instalacije od glavnih osigurača do pomoćne razvodne table u stanu,
- vodovodne vertikalne i horizontalne instalacije od prvog ventila u stanu do glavnog vodomjera (isključujući vodomjer),
- vertikalne kanalizacione instalacije od uključenja odvoda iz stana do sabirnih šahtova,
- električne instalacije stubišne rasvjete (automati, sijalična mjesta i armature, razvodna ploča, brojila i uklopni sat),
- zajednički dijelovi instalacija centralnog grijanja do zaključno sa ventilom na grijnom tijelu, kao i grijna tijela u zajedničkim prostorima,

- telefonske instalacije do razvoda za stan, instalacije električnih brava, interfona, pozivnih tastatura, zvona, instalacije gromobrana i slično,
- uređaji za snabdijevanje vodom (hidrofori i hidrofleksi),
- prostorije i instalacije za odlaganje otpada, veš-kuhinje, podumske i tavanske prostorije,
- Toplotna izolacija (stiropor)

Da li imate uvid u finansijski izvještaj za vaš ulaz

Primjer obrade i prezentacije rezultata za etažne vlasnike

Primjer uporedne obrade i prezentacije rezultata za etažne vlasnike

Primjer upitnika za odbore etažnih vlasnika

(Naziv mjesne zajednice: _____)

1. Koliki je broj ulaza u objektu? _____

2. Koliki je broj stanova po ulazima? _____

3. Imate li informaciju o aktivnostima upravitelja u ulazu?

ZAOKRUŽI: DA   NE

4. Da li upravitelj vrši redovne tromjesečne kontrole objekta?

ZAOKRUŽI: DA   NE

5. Imate li oglasnu tablu na kojoj možete naći informacije o tekućim aktivnostima upravitelja u ulazu?

ZAOKRUŽI: DA   NE

6. Da li ste zadovoljni načinom izvještavanja?

ZAOKRUŽI: DA   NE

7. Da li ste zadovoljni radom upravitelja?

ZAOKRUŽI: DA   NE

8. Da li su sredstva koja se uplaćuju, dovoljna za održavanje zgrade?

ZAOKRUŽI: DA   NE

9. Da li ste upoznati s odredbama Zakona o korišćenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade?

ZAOKRUŽI: DA   NE

10. Godina izgradnje objekta? _____

11. Da li su do sada vršene krupnije opravke (sanacijsko/rekonstruktivni radovi) objekta?

ZAOKRUŽI: DA   NE

12. Ako je odgovor DA, koja je bila vrsta izvršenih radova:

- krovovi (izolacije, crijepljenje, salonit i slično),
- prohodne i neprohodne zajedničke terase,
- fasade zgrade, ulazna vrata i prozori zajedničkih prostora,
- krovna i ostala limarija (slivne vertikale, oluci, opšavi i drugo),
- dimnjaci, ventilacioni kanali, hidranti, protupožarni aparati, crijeva sa mlaznicama, kanali za smeće i slično,

- zajednička stubišta, ograde, požarni prilazi i slično,
- dizala za prijevoz putnika i tereta (liftovi) sa svim instalacijama koje obezbjeđuju normalno bezbjedno korišćenje istih,
- električne instalacije od glavnih osigurača do pomoćne razvodne table u stanu,
- vodovodne vertikalne i horizontalne instalacije od prvog ventila u stanu do glavnog vodomjera (isključujući vodomjer),
- vertikalne kanalizacione instalacije od uključenja odvoda iz stana do sabirnih šahtova,
- električne instalacije stubišne rasvjete (automati, sijalična mjesta i armature, razvodna ploča, brojila i uklopni sat),
- zajednički dijelovi instalacija centralnog grijanja do zaključno sa ventilom na grijnom tijelu, kao i grijna tijela u zajedničkim prostorima,
- telefonske instalacije do razvoda za stan, instalacije električnih brava, interfona, pozivnih tastatura, zvona, instalacije gromobrana i slično,
- uređaji za snabdijevanje vodom (hidrofori i hidrofleksi),
- prostorije i instalacije za odlaganje otpada, veš-kuhinje, podumske i tavanske prostorije,
- Toplotna izolacija (stiropor)

13. Godina izvršenih radova: _____

14. Šta biste vi željeli da se prioritetno rekonstruiše / opravi na objektu:

ZAOKRUŽITI MAKSIMALNO DVA PONUĐENA ODGOVORA

- krovovi (izolacije, crijepljenje, salonit i slično),
- prohodne i neprohodne zajedničke terase,
- fasade zgrade, ulazna vrata i prozori zajedničkih prostora,
- krovna i ostala limarija (slivne vertikale, oluci, opšavi i drugo),
- dimnjaci, ventilacioni kanali, hidranti, protupožarni aparati, crijeva sa mlaznicama, kanali za smeće i slično,
- zajednička stubišta, ograde, požarni prilazi i slično,
- dizala za prijevoz putnika i tereta (liftovi) sa svim instalacijama koje obezbjeđuju normalno bezbjedno korišćenje istih,
- električne instalacije od glavnih osigurača do pomoćne razvodne table u stanu,
- vodovodne vertikalne i horizontalne instalacije od prvog ventila u stanu do glavnog vodomjera (isključujući vodomjer),

- vertikalne kanalizacione instalacije od uključenja odvoda iz stana do sabirnih šahtova,
- električne instalacije stubišne rasvjete (automati, sijalična mjesta i armature, razvodna ploča, brojila i uklopni sat),
- zajednički dijelovi instalacija centralnog grijanja do zaključno sa ventilom na grijnom tijelu, kao i grijna tijela u zajedničkim prostorima,
- telefonske instalacije do razvoda za stan, instalacije električnih brava, interfona, pozivnih tastatura, zvona, instalacije gromobrana i slično,
- uređaji za snabdijevanje vodom (hidrofori i hidrofleksi),
- prostorije i instalacije za odlaganje otpada, veš-kuhinje, podumske i tavanske prostorije,
- Toplotna izolacija (stiropor)

15. Da li se iznajmljuje nešto od zajedničkih prostorija (smetljarnik, fasada, podrum i sl.)?

ZAOKRUŽI: DA   NE

16. Da li bi bilo bolje da se sredstva prikupljaju na vlastiti račun po ulazima?

ZAOKRUŽI: DA   NE

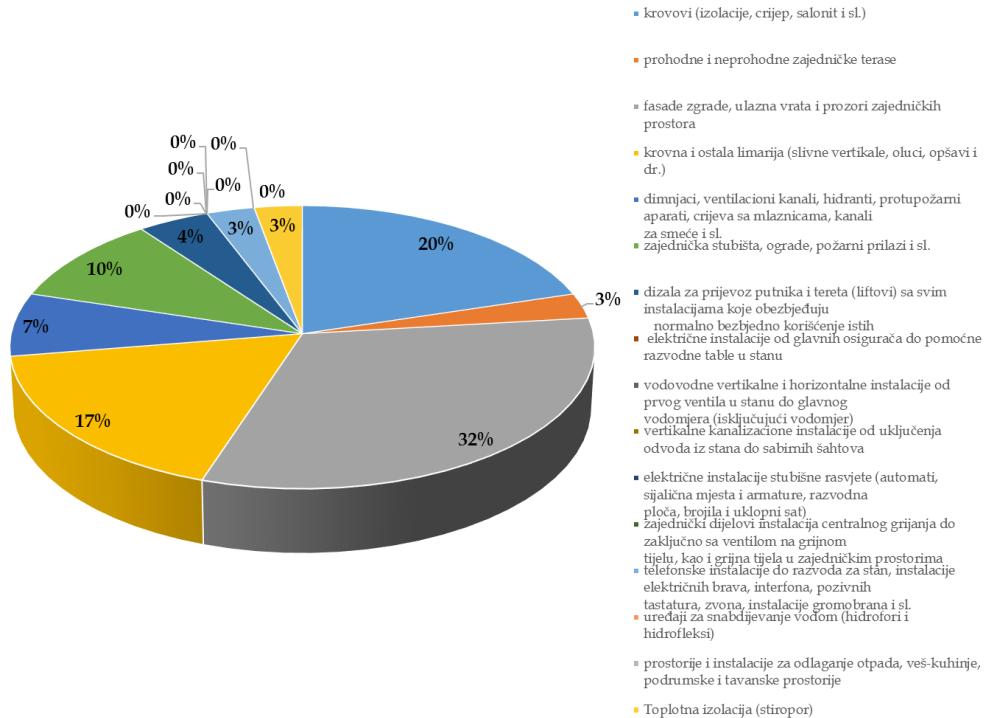
17. Da li održavate redovan kontakt s upraviteljem?

ZAOKRUŽI: DA   NE

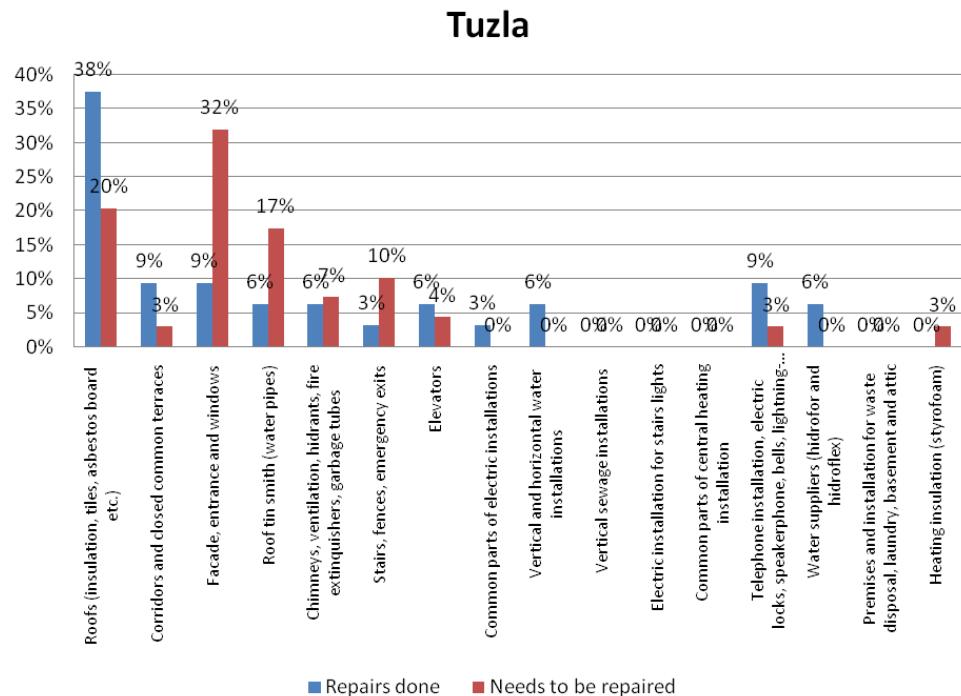
18. Ako je odgovor DA, da li su ti kontakti:

Mjesečno   periodično

Šta biste vi željeli da se prioritetno rekonstruiše/opravi na objektu

Primjer obrade i prezentacije rezultata za odbore etažnih vlasnika

Primjer uporedne obrade i prezentacije rezultata za odbore etažnih vlasnika

Primjer ankete za mlade

1. Godina rođenja: _____

2. Mjesto rođenja: _____

3. Mjesto stanovanja: _____

4. Vremenski period stanovanja u navedenom mjestu stanovanja (u godinama): _____

5. Vrsta jedinice za stanovanje:

ZAOKRUŽI

Kuća

Stan

6. Veličina jedinice za stanovanje (broj prostorija bez kuhinje i kupatila): _____

7. Broj članova porodice: _____

8. Sa kim živite:

ZAOKRUŽI

Roditelji

Vlastita porodica

Sam/a

Ostalo

9. Da li si aktivni član/ica neke nevladine organizacije?

ZAOKRUŽI

DA

NE

10. Čime se ta organizacija bavi:

Razvoj demokratije

Očuvanje mira

Problematika mladih

Problematika nezaposlenih

Problemi žena

Problemi invalida

11. Da li bi se želio baviti stambenom problematikom?

Ako DA, koji bi bio cilj?

12. Namjeravate li pokrenuti vlastiti biznis:

ZAOKRUŽI

DA

NE

13. Da li bi se pridružio/la u rad odbora etažnih vlasnika?

Ako DA, s kojim ciljem?

14. Kako namjeravate riješiti stambeno pitanje:

ZAOKRUŽI

Kupovina stana

Izgradnja kuće

Nasljedstvo

Riješeno stamb.pitanje

Ne namjeravam rješavati stambeno pitanje

15. Na kojim društvenim mrežama ste aktivni:

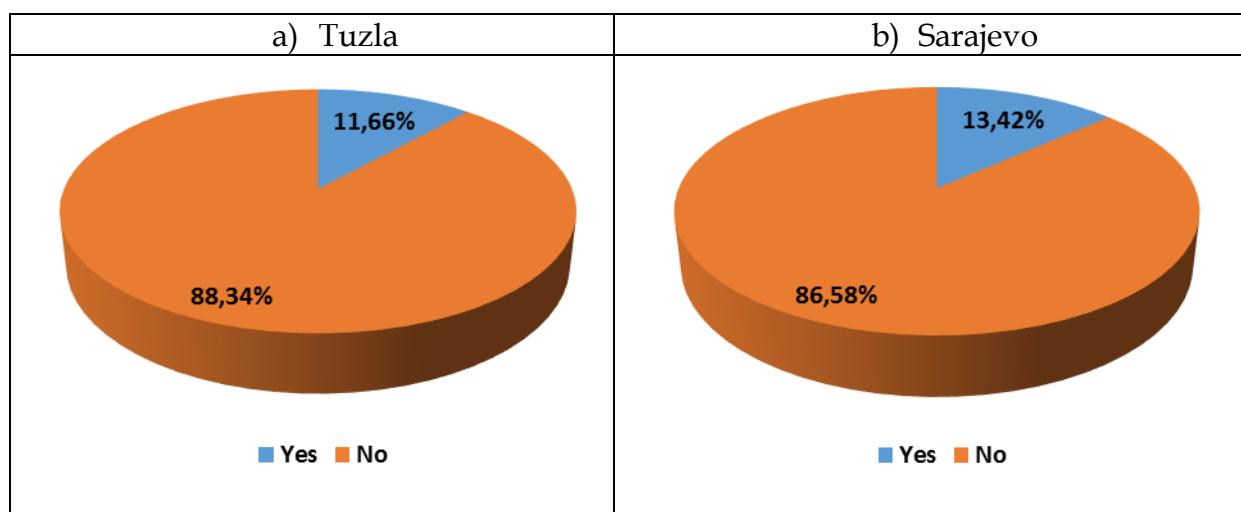
ZAOKRUŽI

FACEBOOK

TWITTER

INSTAGRAM

Da li bi se želio baviti stambenom problematikom?

Primjer obrade i prezentacije rezultata za mlade

1.2. RADIONICE

Radionice kao istraživački instrument se provode periodično sa grupama od 12 do 15 učesnika i rađene su prema SWOT metodologiji (Strengths/Snage, Weaknesses/Slabosti, Opportunities/Mogućnosti and Threats/Prijetnje) i DELPHI metodologiji. Cilj radionica jeste upoznavanje učesnika sa problematikom koji se obrađuje, kao i jasno izražavanje učesnika u pogledu prednosti, nedostataka, opasnosti i mogućnosti kada je u pitanju problematika stanovanja. Radionicama su obuhvaćeni svi istraživački segmenti. Dokumentovanje radioničkih aktivnosti se vrši na način sistematiziranja sadržaja u SWOT analizi, diskusiji sadržaja, kao i zapisnika o učesnicima u vidu liste sa potrebnim ličnim i kontakt podacima.

PREDNOSTI (S)	NEDOSTACI (W)
Zakonska uređenost	Nedovoljna usklađenost ZR
Veliki stambeni fond	Nepovoljan mentalitet / neupućenost stanara za rješavanje stambenih pitanja
Poslijeratni povoljni način otkupa stana	Inferioran položaj upravitelja
Velika ponuda stanova i kredita	Nedovoljne ovlasti odbora etažnih vlasnika Neodgovorno ponašanje etažnih vlasnika (neiskazivanje osjećaja vlasništva o zajedničkim dijelovima zgrade) Neinformisanost etažnih vlasnika Niska naplativost potraživanja upravitelja Loš način naplate komunalnih usluga (voda, grijanje, odvoz smeća) Nerad, nezainteresovanost (nedostatak službe za stambena pitanja) Neodgovornost vlasnika i držaoca pasa Nepostojanje razdvajanja otpada Visoka kamatna stopa kredita Nepoštivanje zakona o izdavanju stanova (ne sklapaju se ugovori vlasnika stanara i podstanara) Izmijenjena demografska struktura stanovništva

PRILIKE (O)	ZAMKE (T)
Pronaći mogućnosti unapređenja	Nedostatak znanja
Organizovanje edukacije / brošure	Hijerarhija upravnog sistema (prijenos ovlasti Ministarstvo – Lokalna uprava – Upravitelj)
Pooštovanje kriterija za rad upravitelja	Nedostatak građanske hrabrosti
Povećanje iznosa za održavanje	
Unapređivanje ZR oko naplate dugovanja upraviteljima	Neredovno plaćanje – plata koja utiče na otplatu kredita
Poboljšanje ugovora sa upraviteljima u pogledu naplate dugovanja etažnih vlasnika	
Uvođenje pojedinačnog mjerena utroška vode, grijanja	
Angažovanje odbora etažnih vlasnika kod mjerena utroška komunalnih usluga (voda, grijanje)	
Toplifikacija stambenih objekata	
Edukacija o načinu utroška novca etažnih vlasnika	
Promjena ZR prema zakona o mijenjanju vrijednosti zgrade (2/3 usvajanje)	
Lokalna samouprava da proglaši javni interes nad fasadama (ZDZ)	
Poticaj osiguranja na izvršavanje obaveza	

DELPHI – radionica se odnosila na uslove stanovanja i življenja studenata, na kojoj je učestvovalo 12 studenata. Studenti su bili podijeljeni u 3 grupe, gdje je svaka grupa trebala da izrazi svoje mišljenje i stavove o uslovima stanovanja i življenja u 4 do 5 tvrdnji. Nakon prezentiranja mišljenja sve 3 grupe prodiskutovana je tematika. Svi učesnici su jednoglasno prihvatali mišljenje drugih grupa i na kraju iz svake tvrdnje je izvučena jedna ključna riječ, gdje su se pregledom ključnih riječi tačno mogli utvrditi opšti uslovi stanovanja i življenja.

1. grupa:

Nekorištenje ugovora prilikom iznajmljivanja stanova

Loši uslovi u studenstkim domovima

Nedovoljna edukacija mladih o rješavanju stambenih pitanja

Načini rješavanja stambenog pitanja:

Stalno zaposlenje

Iznajmljivanje

Život u zajednici

Česte pojave vandalizma u jedinicama kolektivnog stanovanja

2. grupa:

Finansije (nedostatak poslova za studente po posebnim uslovima)

Nedostatak studentskih kredita

Nedovoljan sistem stipendiranja

Visoka cijena stanarine

Nepostojanje ugovora o podstanarstvu

Uključivanje mladih u rad odbora etažnih vlasnika

Loši uslovi u studentskim domovima

Uključivanje studenata u rad unija i organizacija civilnog društva

3. grupa:

a) Etažni vlasnici:

Netranparentno korištenje novca

Opšta neinformisanost

Neadekvatno održavanje

b) Studentski domovi:

Pristupačne cijene

Neuslovno stanovanje

Loši uslovi za učenje i življenje

Netransparentno dodjeljivanje mjesta u studenstskim domovima

Loša bezbjednost

c) Podstanari:

Neinformisanost o uslovima podstanartsva

Pravna nesigurnost (uništenje imovine, istjerivanje podstanara preko noći)

Izbjegavanje plaćanja poreza uzrok nepotpisivanja podstanarskih ugovora

Rezultate SWOT i DELPHI analize je potrebno obraditi, prezentirati i diskutovati kako bi se mogla izvući zaključna razmatranja.

1.3. INTERVJUI

Intervju kao istraživački instrument je provođen sa ekspertima iz oblasti stanovanja, posebno vezanim za pravni aspekt problematike. Za provođenje intervjeta unaprijed je pripremljen je istraživački set pitanja, a dobijeni odgovori kao smjernice za aktivnosti unutar projekta. Intervju se dokumentuje u obliku istraživačkog seta pitanja, zapisnika i smjernica sa aktivnostima.

PRIMJER INTERVJUA S PREDSTAVNIKOM LOKALNE ZAJEDNICE (OPĆINOM/ GRADSKOM UPRAVOM)

1. Da li na osnovu Zakona o korišćenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade, Općina raspolaže informacijama o upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja u zgradama za mjesne zajednice na području općine Tuzla?

DA

NE

1.1. Ako je DA, navedite za koje mjesne zajednice _____

1.2. Ako NE, obrazložite _____

2. Da li se dostavljene informacije odnose na sve mjesne zajednice?

DA

NE

3. Da li općina u svojoj organizacijskoj strukturi posjeduje službu nadležnu isključivo samo za pitanja stanovanja i upravljanja i održavanja opreme i uređaja u objektima kolektivnog stanovanja?

DA

NE

3.1. Ako DA, koja je služba i koje su joj nadležnosti _____

3.2. Ako NE, zašto _____

4. Da li općina vodi administrativne ili druge aktivnosti vezane za proces edukacije etažnih vlasnika po mjesnim zajednicama u saradnji sa odborima mjesnih zajednica?

DA

NE

4.1. Ako DA, koje aktivnosti _____

4.2. Ako NE, obrazloženje i da li namjerava _____

5. Da li je trenutno inspekcijski nadzor nad primjenom propisa iz oblasti građenja i prostornog uređenja na zadovoljavajućem nivou?

DA

NE

5.1. Ako DA, zašto _____

5.2. Ako NE, obrazloženje _____

6. Da li su propisi o zaštiti od požara iz oblasti građenja i prostornog uređenja na zadovoljavajućem nivou?

DA

NE

6.1. Ako DA, zašto _____

6.2. Ako NE, obrazloženje _____

7. Da li su propisi o spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nesreća zadovoljavajući na prostoru Tuzlanskog kantona?

DA

NE

7.1. AKO DA, zašto _____

7.2. Ako NE, obrazloženje

8. Da li su dosada Općini dolazile inicijative za dopune važećeg Zakona o korišćenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade?

DA

NE

8.1. Ako DA, koje, od koga i kada? _____

8.2. Ako NE, da li je općina vodila takve inicijative?

DA

NE

9. Da li Općina ima informaciju o nabavci sredstava i opreme za ličnu i kolektivnu zaštitu u objektima kolektivnog stanovanja za mjesne zajednice?

DA

NE

10. Da li Općina ima saradnju u predmetnoj oblasti sa udruženjima etažnih vlasnika i stanara?

DA

NE

11. Da li Općina ima pravilnik ili neki drugi dokument s ciljem olakšavanja rješavanja stambenog pitanja mladih?

DA

NE

11.1. Ako DA, koji i kakvi su rezultati provođenja takvih dokumenata? _____

11.2. Ako NE, da li je ikada vodilo aktivnosti ili namjerava voditi aktivnosti u tom smjeru?

DA

NE

12. Da li Općina smatra da održavanje zajedničkih dijelova i uređaja u objektima zajedničkog stanovanja treba da bude predmet poreskih olakšica etažnih vlasnika?

12.1. Ako DA, da li će voditi aktivnosti u tom smjeru?

DA

NE

12.2. Ako ne, zašto? _____

PRIMJER INTERVJUA S ODGOVORNOM OSOBOM IZ NADLEŽNOG MINISTARSTVA

1. Da li na osnovu Zakona o korišćenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade, Ministarstvo raspolaže informacijama o upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja u zgradama za općine Tuzlanskog kantona?

DA

NE

1.1. Ako je DA, navedite za koje općine _____

1.2. Ako NE, obrazložite _____

-
2. Da li se dostavljene informacije odnose na sve relevantne općine koje imaju objekte kolektivnog stanovanja?

DA

NE

3. Da li Ministarstvo na osnovu tih informacija donosi mјere za unapređenje provođenja Zakona o korišćenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade?

DA

NE

4. Da li Ministarstvo vodi administrativne ili druge aktivnosti vezane za proces edukacije etažnih vlasnika po općinama, mjesnim zajednicama u saradnji sa općinskim administracijama?

DA

NE

4.1. Ako DA, koje aktivnosti _____

4.2. Ako NE, obrazloženje i da li namjerava _____

5. Da li je trenutno inspekcijski nadzor nad promjenom propisa iz oblasti građenja i prostornog uređenja na zadovoljavajućem nivou?

DA

NE

5.1. Ako DA, zašto _____

5.2. Ako NE, obrazloženje

6. Da li su propisi o zaštiti od požara iz oblasti građenja i prostornog uređenja na zadovoljavajućem nivou?

DA

NE

6.1. Ako DA, zašto _____

6.2. Ako NE, obrazloženje _____

7. Da li su propisi o spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nesreća zadovoljavajući na prostoru Tuzlanskog kantona?

DA

NE

7.1. Ako DA, zašto _____

7.2. Ako NE, obrazloženje

8. Da li su dosada Ministarstvu dolazile inicijative za dopune važećeg Zakona o korišćenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade

8.1. Ako DA, koje, od koga i kada _____

8.2. Ako NE, da li je Ministarstvo vodilo takve inicijative?

DA

NE

9. Da li Ministarstvo ima informaciju o nabavci sredstava i opreme za ličnu i kolektivnu zaštitu u objektima kolektivnog stanovanja za općine Tuzlanskog kantona?

DA

NE

10. Da li Ministarstvo ima saradnju u predmetnoj oblasti sa udruženjima etažnih vlasnika i stanara?

DA

NE

11. Da li Ministarstvo ima pravilnik ili neki drugi dokument s ciljem olakšavanja rješavanja stambenog pitanja mladih?

DA

NE

11.1. Ako DA, koji i kakvi su rezultati provođenja takvih dokumenata? _____

11.2. Ako NE, da li je ikada vodilo aktivnosti ili namjerava voditi aktivnosti u tom smjeru?

DA

NE

12. Da li Ministarstvo smatra da održavanje zajedničkih dijelova i uređaja u objektima zajedničkog stanovanja treba da bude predmet poreskih olakšica etažnih vlasnika?

DA

NE

13. Ako DA, da li će voditi aktivnosti u tom smjeru?

DA

NE

14. Ako ne, zašto? _____

Ovo predstavlja okvirnu metodologiju istraživačkog rada iz oblasti uslova i stanovanja u gradskim sredinama, koja je primijenjena u projektu HOLICOB. Ovisno o uslovima pod kojim se istraživanje provodi, metodologija je podložna eventualnim korekcijama i po pitanju određivanja ciljnih grupa, načina provođenja istraživanja (istraživačkih instrumenata), načina obrade i prezentiranja podataka kao i diskusije i polučenih zaključaka.

Bitne rezultate i zaključke istraživanja je potrebno dostaviti svim predstavnicima svih relevantnih grupa koje su istraživane bili lično ili putem medija, ili putem prezentacije na webu i/ili društvenim mrežama.

HOLICOB

**HOLICOB
DOKUMENTI KORESPONDENCIJE**

Dokumenti **KORESPONDENCIJE** se odnose na komunikaciju sa svim internim i eksternim grupama i pojedincima vezanim za provođenje aktivnosti unutar projekta HOLICOB.

Navedeni dokumenti se prije svega odnose na pozive za učešće na projektnim aktivnostima (okrugli stolovi, radionice, sastanci, javne rasprave...) svim relevantnim grupama, a to su: mladi, nezaposlene osobe, studenti, etažni vlasnici, predstavnici etažnih vlasnika i upravitelji.

Slijedeća grupa dokumenata se odnosila na pozive za saradnju eksternim sudionicima, kao što su upravitelji, etažni vlasnici i predstavnici etažnih vlasnika van Tuzle i Sarajeva, a na koje se direktno ne odnosi HOLICOB projekat.

Također dokumenti za korespondenciju obuhvataju i molbe za dopuštenje za istraživanje (Zavod za zapošljavanje KS), i komunikaciju sa nadležnom administracijom TK, KS, Grad Tuzla i Sarajevo.

Konačno ova grupa dokumenata obuhvata i zahvalnice, certifikate svim učesnicima pojedinih aktivnosti HOLICOB projekta.

U nastavku će biti dat prijedlog nabrojenih dokumenata.

Reg. broj: 26-12/2015
Datum: 24.12.2015. godine

P O Z I V   N A   R A D I O N I C U

Poštovana/i,

Centar za podršku organizacijama (CENZOR) iz Tuzle Vas poziva na radionicu, koja će se održati

**30.12. 2015. godine (SRIJEDA), sa početkom u 10:30 časova,
u TC "DRAMAR" Slavinovići (1. sprat, sala "La Coste")**

Radionica je posvećena uslovima stanovanja i življenja studenata, koju će fasilitirati prof. dr. Edin Osmanbegović i Arnela Galijašević.

Bićete nam dragi gosti te Vas molimo za potvrdu Vašeg učešća, najkasnije do 29.12.2015.

Sudionici radionice će od organizatora dobiti pismenu potvrdu o učešću.

Srdačan pozdrav,

Jasminka Tadić-Husanović, predsjednica

Reg. broj: 07-05/2015

Datum: 11/05/2015.

Predmet: Poziv na saradnju

Poštovana/i,

Udruženje Centar za podršku organizacijama iz Tuzle je osnovano 2014. godine, s namjerom unapređenja kvaliteta uslova stanovanja i življenja u Bosni. Trenutne aktivnosti se odvijaju u partnerstvu sa lokalnim Udruženjem etažnih vlasnika iz Tuzle i Udruženjem stanara Švedske, regije Aros Gavle a uz finansijsku podršku Olof Palme međunarodnog centra iz Švedske.

Ovim dopisom vas pozivamo na saradnju, u cilju razmjene saznanja, podataka i informacija koji dotiču problematiku stanovanja te kvalitet uslova i življenja u Tuzli, a u cilju unapređenja istih.

Unaprijed se radujemo vašem pozitivnom odgovoru,

Srdačan pozdrav

Jasminka Tadić Husanović

Datum: 30/06/2014.

Za: JU "Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo"- Sarajevo
n/r: Igor Kamočaji, direktor

predmet: Molba za ispunjavanje upitnika

Poštovani gospodine Kamočaji,

Vaša kolegica Razija Majstorović iz Tuzle me uputila da Vam se obratim pismenom molbom, a predmet je ispunjavanje 100 primjeraka upitnika za nezaposlene osobe, starosne dobi do 30 godina, sa područja općine Sarajevo (Stari Grad i/ili Novi Grad).

Projekat unapređenja kvaliteta življenja i stanovanja je odobren kod Olof Palme Centra, preko naših partnera iz Udruženja stanara Švedske, regija Aros Gavle.

U jednoj od inicijalnih faza projekta smo pristupili izradi i ispunjavanju upitnika za više kategorija stanovništva. Jedna od kategorija su nezaposlene mlade osobe (do 30 godina). U tu svrhu nam je potrebno anketirati 100 takvih osoba s područja općine Sarajevo.

Cijenili bismo Vašu ljubaznost i uslugu kojom biste dali doprinos što kvalitetnije izvedbi projekta, ako bismo ispunjene upitnike dobili nazad do 18.07. o.g., bilo u elektronskoj formi ili putem pošte. (obje verzije upitnika su u prilogu dopisa)

Unaprijed Vam se zahvaljujem na nadam se pozitivnom odgovoru,

S poštovanjem

Jasminka Tadić-Husanović
predsjednica

Hyresgästföreningen

ZAHVALNICA

ZA UČEŠĆE NA RADIONICI PROJEKTA

HOLICOB

Housing and Living Conditions in Bosnia

CENSOR
CENTAR ZA PODRŠKU ORGANIZACIJAMA

SARAJEVO,
BOHNA I HERCEGOVINA

Jasminka Tadić-Husanović, predsjednica

30. oktobar 2015. god.

HOLICOB
INFORMACIONI DOKUMENTI

INFORMACIONI dokumenti se odnose na sadržaje koji učesnike u pojedinim aktivnostima projekta HOLICOB upućuju na sve bitne elemente određene aktivnosti, a to mogu biti: naziv aktivnosti, vrijeme i mjesto održavanja (dnevni red za radionicu/okrugli sto/seminar/javnu raspravu; program studijske posjete; informacije o projektu; popratni dopis; brošura; afiša)

1. Poziv na radionicu je sadržavao informacije o vremenu i mjestu održavanja radionice, kao i dnevni red.

Primjer poziva na radionicu

Reg. broj: /2015
Datum: 21.10.2015. godine

P O Z I V   N A   R A D I O N I C U

Poštovana/i,

Centar za podršku organizacijama (**CENZOR**) iz Tuzle Vas poziva na radionicu, koja će se održati

**30.10. 2015. godine (PETAK), sa početkom u 09:00 časova,
na Internacionalnom Univerzitetu BURCH
Francuske revolucije bb, Iliča**

DNEVNI RED:

1. Prezentovanje dosadašnjih rezultata projekta HOLICOB (Housing and Living Conditions in Bosnia)

2. Interaktivni dio – očekivanja i potrebe mladih u oblasti stanovanja i življenja

Bićete nam dragi gosti te Vas molimo za potvrdu Vašeg učešća, najkasnije do 26.10.2015. godine.

Cijenili bismo Vaše prisustvo koje ide i u prilog saradnji partnerskih lokalnih organizacija civilnog društva koje finansira Olof Palme međunarodni centar iz Švedske.

Srdačan pozdrav,

Jasminka Tadić-Husanović, predsjednica

2. Program studijske posjete je sadržavao satnicu programa, informacije o vremenu i mjestu održavanja aktivnosti, prevozna sredstva te imena učesnika, gostiju.

Primjer programa studijske posjete

HOLICOB projekt - sastanak

27. – 30. septembar 2014.

Program

Subota, 27. septembar

10:00	polazak s Arlande
12:35	dolazak u Beograd
13:00	Minibus iz Beograda
16.00	Dolazak u Tuzlu / prijava u Golden Star Hotel (Jevrejska 5)
17.00	sastanak s predstavnicima Cenzora – pozadina projekta – novosti, (ured CENZOR-a, 2. Tuzlanske brigade 19)
19.30	Večera u Pivnici TAVERNA (Maršala Tita 163)

Nedjelja, 28. septembar

09.00-17.00	sastanak s organizacijama, teren i planiranje razvoja programa Program uz konsultacije sa lokalnim predstavnicima (organizovana 2 vozila)
13:00	Ručak u Etno selu, Banovići (organizovana 2 vozila)
19.00	Večera

Ponedjeljak, 29. septembar

09.00-12:00	Radionica sa lokalnim predstavnicima, TC "Dramar" (Branilaca BiH 11) – sa 2 taxija
13:00	Odjava iz hotela i odlazak iz TC Dramar
16.00	Dolazak u Sarajevo / prijava u Hotel Saraj (Nevjestina 5)
17.00	Sastanak sa lokalnim predstavnicima u Hotelu Saraj
20.00	Večera

Utorak, 30. septembar

9:00	Uvod / informacije o Sarajevu Radionica u vezi projektnih aktivnosti u Sarajevu u Hotelu Saraj
12.00	Ručak / odjava
13.00	Odlazak na aerodrom s 2 taxija
19:40	Dolazak na Arlandu

Učesnici iz Švedske:

Hans Eklund
Ingrid Pineiro
Tomas Östling
Margareta Eklund
Alexander Kuzmicki

3. Popratni dopis se odnosio na prilog (dokument) za radionicu na kojoj se izvršila prezentacija Pravilnika za provjeru stručne osposobljenosti održavatelja liftova.

PRIMJER POPRATNOG DOPISA

Reg.broj: 23-12/2015

Datum: 14.12.2015. godine

Predmet: Pravilnik za provjeru stručne osposobljenosti održavatelja liftova

Poštovana/i,

26. novembra o.g. Centar za podršku organizacijama iz Tuzle je organizovao radionicu s ciljem prezentacije Pravilnika za provjeru stručne osposobljenosti održavatelja liftova za dvadesetak predstavnika/ca uprave Grada Tuzla te odbora etažnih vlasnika i upravitelja. Prezentaciju je izvršio gospodin Izet Čolaković, direktor Tehnoinspekt d.o.o. za kontrolu kvaliteta i kvantiteta roba i usluga iz Sarajeva.

Kao što ste vjerovatno upoznati, donošenje tehničkih propisa u Bosni i Hercegovini utemeljeno je Zakonom o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti ("Službeni glasnik BiH", broj 45/04), Uputstvom o načinu izrade i postupku donošenja tehničkih propisa ("Službeni glasnik BiH", broj 35/06) i Programom preuzimanja tehničkih propisa ("Službeni glasnik BiH", broj 35/06).

Program preuzimanja tehničkih propisa utvrđuje listu od 29 evropskih direktiva koje treba preuzeti u domaće zakonodavstvo.

Odluka o planu aktivnosti za realizaciju programa preuzimanja tehničkih propisa ("Službeni glasnik BiH", broj 89/06) određuje sadržaj termina implementacije tehničkih propisa i raspored nadležnosti državnih institucija prilikom implementacije tehničkih propisa nastalih preuzimanjem direktiva.

Pravilnik za provjeru stručne osposobljenosti održavatelja liftova je usvojen u aprilu 2015. godine, na osnovu člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09) i člana 28. Naredbe o sigurnosti liftova ("Službeni glasnik BiH", broj 99/12), od strane direktora Instituta za akreditiranje Bosne i Hercegovine, koji Vam dostavljamo u prilogu.

S poštovanjem,
Jasminka Tadić-Husanović, predsjednica

4. Informativni letak se odnosio na sadržaj koji je opisivao CENZOR i aktivnosti CENZORA, projekat HOLICOB, glavne ciljeve i pozadinu rada u projektu HOLICOB-a.

PRIMJER INFORMATIVNOG LETKA

Centar za podršku organizacijama (CENZOR) je udruženje koje je registrovano u Tuzli u martu 2014. godine. Tokom dugogodišnje saradnje i partnerstva osnivača CENZOR-a sa Udruženjem stanara švedske regije Aros-Gavle, poteckla je inicijativa švedskog partnera o osnivanju CENZOR-a, kako bi se doprinisalo kvalitetu stanovanja i življenja u Bosni.

Interes švedskih partnera za projekat HOLICOB (Housing and Living Conditions In Bosnia - Uslovi stanovanja i življenja u Bosni) se ogleda u sticanju boljeg uvida u kulturološki, društveni i finansijski aspekt stanovanja u Bosni, uporednom radu na stručnom planu, razmjeni iskustava među mladima, kreiranju Savjetodavnog odbora na internetu i izradi dugoročne strategije stanovanja.

Glavni ciljevi projekta HOLICOB, kojeg finansira Olof Palme međunarodni centar iz Švedske su:

- Doprinijeti izradi dugoročne strategije uslova stanovanja i življenja u Tuzli i Sarajevu;
- Pružiti nove perspektive u ovoj oblasti koristeći kompetencije organizacija civilnog društva;
- Imati jak uticaj u debatama oko stanovanja i življenja;
- Uključiti mlade kako bi bili aktivni u procesima obezbeđivanja boljih uslova življenja i stanovanja

Pozadina HOLICOB projekta

Projekat HOLICOB se odnosi na uslove stanovanja i življenja u Bosni i Hercegovini, s fokusom na uslove stanovanja i življenja u kolektivnim stambenim jedinicama u dva gradska područja - Tuzli i Sarajevu.

Projekat HOLICOB se odnosi na različitu ciljnu populaciju: studente, nezaposlene osobe, stanare, odbore stanara.

U cilju ostvarivanja postavljenih ciljeva, od juna 2014. godine do novembra 2015. godine realizirale su se slijedeće aktivnosti:

- Analiza stanja na terenu s fokusom na različite aspekte uslova stanovanja i življenja među slijedećim grupama: studenti, nezaposlene osobe, stanari i odbori stanara,
- Deset radionica i pet seminara s fokusom izrade SWOT analize u oblasti uslova stanovanja i življenja, gdje su različiti sudionici izražavali svoja mišljenja u ovoj oblasti;
- Dvije javne rasprave u okviru zakonskog roka na Nacrt Zakona o korištenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade TK

- Dvije studijske posjete švedske delegacije Tuzli i Sarajevu, te jedan odlazak bosanskohercegovačke petočlane delegacije u Švedsku
- Predstavljanje rezultata i postignuća na međunarodnoj konferenciji sa učešćem predstavnika/ca 10 zemalja (Priština, Kosovo)
- Analiza s fokusom na pravni okvir i izdavanje stanova

PRIMJER BROŠURE

5. Brošura se odnosila na uslove stanovanja i življenja u Bosni i Hercegovini, a koje su djelomično opisane ili regulirane u Zakona o korišćenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade. Brošura je bila formata A5 i na osam strana tekstualno grafičkih elemenata je opisan predmetni sadržaj brošure. Brošura je imala uvodni dio u kome je opisano ko izdaje afiš i na šta se odnosi i tri operativna dijela u kojima su opisani prava i obaveze etažnih vlasnika, upravitelja i zakonodavca.

Prava i obaveze etažnih vlasnika su regulirani članom 2., 4., 5., 6., 10., 12. i 13. pomenutog Zakona, prava i obaveze upravitelja su regulirani članovima 13., 19.a i 21.a.

Prava i obaveze zakonodavca (Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice) su regulirani članovima, 21.b, 22. i 23. pomenutog Zakona.

The image shows two pages from the brochure. The left page, titled 'UVOD', contains text about the project's registration in March 2014 and its partners, followed by a photograph of a cityscape. The right page, titled 'PRAVA I OBAVEZE', has a sub-section titled 'ETAŽNI VLASNICI' with text about their rights and responsibilities. Both pages have small numbers '02' and '03' in the bottom right corner.

The image shows two pages from the brochure. The left page, titled 'UPRAVITELJ', discusses the rights and responsibilities of the manager regarding the management of common parts and building structures. The right page, titled 'UPRAVITELJ VRSNIK', contains a pie chart showing responses to a question about the manager's role in managing common parts. Below the chart are several numbered points detailing specific tasks and responsibilities of the manager. Both pages have small numbers '06' and '07' in the bottom right corner.

6. Afiša je dokument koji je sadržavao informacije o CENZORU-u kao organizaciji, Olof Palme Centru kao partneru organizacije te projektu HOLICOB sa glavnim cljevima i nekim od bitnih rezultata reda na projektu HOLICOB, koji su predstavljeni u tekstualno grafičkoj formi.

PRIMJER AFIŠE

Pozadina HOLICOB projekta

Projekat HOLICOB se odnosi na uslove stanovanja i življenja u BiH, s fokusom na uslove stanovanja i življenja u kolektivnim stambenim jedinicama u dva gradska područja, Tuzli i Sarajevu.

Projekat HOLICOB uključuje različitu ciljnu populaciju: studente, nezaposlene osobe, starije, odbore stanara.

U svrhu istraživanja tokom 2015. godine izvršeno je anketiranje u dva grada, Tuzli (163 studenta) i Sarajevu (149 studenta). Svaka istraživanja bila je prikupiti informacije o nivou aktivnog učešća mlađih u oblasti stanovanja.

SARAJEVO

TUZZLA

• STUDENTI, ZNATE LI DA VAM SE BLIŽI VRIJEME RIJEŠAVANJA STAMBENOG PITANJA?

• DA LI ZNATE KOJA SU VAŠA PRAVA KAO ETAŽNOG VLASNIKA?

• DA LI VAM JE POZNATO DA SKLAPANJEM UGOVORA O ZAKUPU STANA ŠTITITE SVOJA PODSTANARSKA PRAVA?

• JESTE LI ZNALI DA JE NA SNAGU STUPIO NOVI ZAKON O KORISTENIU UPRAVLJANJU I ODRŽAVANJU ZAJEDNIČKIH DIJELOVA I UREĐAJA ZGRADE TK?

HOLICOB

HOLICOB
DOKUMENTI PROMOCIJE

Dokumenti PROMOCIJE se odnose na sadržaje kojima se promovira organizacija CENZOR, kao i rad i aktivnosti unutar projekat HOLICOB. Navedeni dokumenti se prije svega odnose na pozive novinarima da poprate aktivnosti CENZOR-a, (pa mogu biti radionice, javne, rasprave, okrugli stolovi, sastanci i sl.), zatim predstavljanje u sredstvima javnog informisanja kao što su printani i elektronski mediji („Novo vrijeme“, „Radio M“) i konačno ugovore sa medijskim kućama o promoviranju rada CENZOR-a.

U nastavku će biti dat prijedlog navedenih dokumenata

1. poziv novinarima
2. primjer promocije (izvod iz novina „Novo vrijeme“), prijedlog za saradnju sa RTVTK
3. Primjer Ugovora o saradnji sa Radiom M

Centar za podršku
organizacijama
CENSOR

Reg. broj: 15-10/2015
Datum: 22.10.2015. godine

DORUČAK SA NOVINARIMA/KAMA

Poštovana/i,

Centar za podršku organizacijama (CENSOR) iz Tuzle Vas poziva na doručak, koji organizujemo

**28.10. 2015. godine (SRIJEDA), u 10:00 časova,
u TC "DRAMAR" (Slavinovići), na 1. spratu (separe Restorana)**

Doručak bi nam bio prilika da Vam kratko predstavimo svrhu djelovanja i ciljeve Udruženja CENSOR, koje je registrovano u Tuzli, marta 2014. godine, kako bi doprinosilo kvaliteti uslova stanovanja i življenja u Tuzli.

Iskoristili bismo priliku da s vama porazgovaramo i o mogućnostima medijske promocije Udruženja CENSOR, te projekta HOLICOB (Housing and Living Conditions in Bosnia - Uslovi stanovanja i življenja u Bosni) koji se trenutno realizuje.

Bićete nam drag gost/šća te Vas molimo za potvrdu Vašeg učešća, najkasnije do 26.10.2015. godine.

Srdačan pozdrav i do skorog viđenja,

Jasminka Tadić-Husanović
Jasminka Tadić-Husanović, predsjednica

Radio M - Sarajevo, sa sjedištem u Sarajevu, Tešanska 24 a (u dalnjem tekstu: Radio M) koji zastupa Emina Ibrić, direktor

i

Centar za podršku organizacijama (CENZOR), sa sjedištem u Tuzli, 2. tuzlanske brigade 19/1 (u daljem tekstu: CENZOR) kojeg zastupa Jasminka Tadić-Husanović, predsjednica

---

zaključili su

U G O V O R

Predmet Ugovora

Član 1.

Ovim Ugovorom CENZOR i Radio M ugovaraju međusobna prava i obaveze o radio medijskom pokroviteljstvu projektnih aktivnosti HOLICOB-a (Housing and Living Conditions in Bosnia – Uslovi stanovanja i življjenja u Bosni) koji se realiziraju do 31.12.2015., s mogućnošću nastavka projekta do kraja 2019. godine.

Ugovor se zaključuje danom potpisa, a realizovat će se u periodu od 23.11. do 31.12.2015 god.

Radio M je generalni pokrovitelj / radijski partner CENZOR-a i projekta HOLICOB.

Obaveze i prava ugovornih strana

Član 2.

Obaveze Organizatora su da:

- Svu komunikaciju sa Radio M ostvariti pisanim načinom, e-mailom, fax-om ili poštom
- omogući snimanje ugovorenih sadržaja i ostalih sadržaja za informativno praćenje CENZOR-a i projekta HOLICOB,
- omogući snimanje i emitovanje intervjua aktera projekta, za koje **Radio M** iskaže programski interes,
- odredi koordinatora, koji će sarađivati sa novinarima **Radio M** na realizaciji odabranih i dogovorenih sadaržaja,
- postaviti logo **Radio M** u svim promotivnim materijalima, najavama putem plakata, TV reklama i emisija, na web stranici i FB profilu CENZOR-a.

Obaveze Radio M su da:

- Svu komunikaciju sa CENZOROM ostvariti pisanim načinom, e-mailom, fax-om ili poštom
- Snimanje i emitovanje radio spota sa sponzorima, 6 puta dnevno tokom trajanja pokroviteljstva

- realizuje sadržaje koje dobije od koordinatora CENZOR-a i osigurava gostovanje učesnika interesantnih za program Radija
- informiše javnost o aktuelnostima vezano za CENZOR i HOLICOB kroz priloge, u skladu sa programskim mogućnostima /PR/,
- snimi tehnički korektno odabrane sadržaje,
- objavljuje najave i aktuelnosti putem portala www.radiom.ba
- postavlja banner sa linkom na web stranicu i FB profil CENZOR-a

Izmjene i dopune

Član 3.

Izmjene i dopune regulisat će se Aneksom u pismenoj formi.

Sporovi

Član 4.

Eventualni sporovi rješavat će se prvenstveno mirnim putem, a u suprotnom nadležan je Sud u Sarajevu.

Broj primjeraka

Član 5.

Ugovor je sačinjen u 4 (četiri) istovjetna primjeraka od kojih Radio M zadržava 2 (dva) primjerka, a CENZOR 2 (dva) primjerka.

Za CENZOR:

Jasminka Tadić-Ćušanović

Broj: 20-11/2015

Datum: 26.11.2015.

Za Radio M:

Emina Ibrić

Datum: 24.11.2015. god.

Reg. broj: 16-10/2015

Datum: 26.10.2015.

RTV TK

n/r: gospoda Jasminka Dizdar, Služba marketinga

Poštovana,

Obraćam Vam se sa molbom za saradnju.

Centar za podršku organizacijama (CENSOR) je udruženje koje je registrovano u Tuzli u martu 2014. godine. Tokom dugogodišnje saradnje i partnerstva osnivača CENSOR-a sa Udruženjem stanara švedske regije Aros-Gävle, potekla je inicijativa švedskog partnera o osnivanju CENSOR-a, kako bi se doprinisalo kvalitetu stanovanja i življenja u Bosni.

U toku kratkog djelovanja, ostvarili smo niz konkretnih rezultata; provedeno je istraživanje na preko 1.500 ispitanika o kvaliteti i uslovima stanovanja i življenja u Tuzli i Sarajevu, među studentima, nezaposlenima, etažnim vlasnicima, odborima etažnih vlasnika, upraviteljima, resornim Ministarstvima, na osnovu kojeg je izrađen izvještaj.

Realizirano je blizu 20 aktivnosti edukativnog karaktera, sa već navedenim ciljnim grupama.

Održana su dva okrugla stola u sklopu javne rasprave o Nacrtu Zakona o korišćenju, upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova i uređaja zgrade TK, usvojenom 15.06.2015. godine, čiji Prijedlog je prošle sedmice bio na usvajanju.

Usko saradujemo sa Udruženjem etažnih vlasnika Tuzla, Univerzitetom Burch iz Sarajeva, resornim Ministarstvima TK i Kantona Sarajevo, Zavodima za zapošljavanje.

U svrhu podizanja svijesti šire javnosti o značaju ove oblasti, zamolili bismo Vas da u okviru naših finansijskih mogućnosti za tekuću godinu (1.000 KM bez PDV-a) osmislite način promocije u Vašoj kući, te da nam dostavite ponudu.

Nadamo se uspješnoj i dugoročnoj saradnji, te Vas srdačno pozdravljamo

Jasminka Tadić-Husanović

JASMINKA TADIĆ HUSANOVIĆ, PREDSJEDNICA CENZOR-a

Stambeno pitanje?

Većina se uzda u naslijede...

Uvjeti stanovanja i življenja u Bosni i Hercegovini tema je koja je zanemarena u bh. društvu. Upravo je to bio razlog osnivanja Centra za podršku organizacijama (CENZOR), ali i povod za naš razgovor s predsjednicom tog udruženja Jasminkom Tadić-Husanović

RAZGOVARAO AMEL DURANOVIC

amel.duranovic@novovrijeme.ba

» Uvjeti stanovanja i življenja u Bosni i Hercegovini tema je koja je zanemarena u bh. društvu. Upravo je to bio razlog osnivanja Centra za podršku organizacijama (CENZOR) 2014. godine. Tokom dugo-godišnje saradnje i partnerstva osnivača CENZOR-a s Udruženjem stanara švedske regije Aros-Gävle, potekla je inicijativa švedskog partnera o osnivanju CENZOR-a, kako bi se kontinuirano doprinisalo kvalitetu stanovanja i življenja u Bosni i Hercegovini.

“HOLICOB (Housing and Living Conditions In Bosnia – Uvjeti stanovanja i življenja u Bosni) ogleda se u stjecanju boljeg uvida u kulturnoški, društveni i finansijski aspekt stanovanja u Bosni i Hercegovini, uporednom radu na stručnom planu, razmjeni iskustava među mladima, kreiranju savjetodavnog odpora na internetu i izradi dugoročne strategije stanovanja”, kaže za naše novine predsjednica CENZOR-a Jasminka Tadić-Husanović.

Šta predstavlja projekt HOLICOB i koji su njegovi ciljevi?

Projekt HOLICOB se odnosi na uvjete stanovanja i življenja u Bosni i Hercegovini, s fokusom na uvjete stanovanja i življenja u kolektivnim stambenim jedinicama u dva gradska područja: Tuzli i Sarajevu. Ciljni dio populacije na koju se projekt odnosi su studenti, nezaposlene osobe, stanari, odbori stanara.

Glavni ciljevi projekta HOLICOB kojeg finansira međunarodni centar iz Švedske “Olof Palme” su: doprinijeti izradi dugoročne strategije uvjeta stanovanja i življenja u Tuzli i Sarajevu; pružiti nove perspektive u ovoj oblasti koristeći kompetencije organizacija civilnog društva; ostvariti jak utjecaj debatama vezanim za stanovanje i življene; uključiti mlade kako bi bili aktivni u procesima osiguravanja boljih uvjeta življenja i stanovanja.

Šta su pokazali rezultati istraživanja koje je CENZOR proveo prošle godine?

Istraživanje i SWOT-analize pokazuju da uvjeti življenja studenata i nezaposlenih osoba (općenito, mlađih osoba)

nisu odgovarajući u smislu njihovih mogućnosti da vode neovisan život. Većina mlađih (u više od 80 posto slučajeva) još žive s roditeljima, uglavnom zbog loše ekonomske situacije u zemlji i visoke stope nezaposlenosti.

Manji broj studenata i nezaposlenih osoba rješavaju stambeno pitanje unajmljivanjem stanova. Pritom, značajan broj studenata razmatra pitanje kupovine stana ili kuće, dok se većina nezaposlenih osoba (uslijed nedostatka prihoda) uzda u naslijede.

“ Istraživanje i SWOT-analize pokazuju da uvjeti življenja studenata i nezaposlenih osoba (mladih osoba općenito) nisu odgovarajući gledje njihovih mogućnosti da vode neovisan život. Većina mlađih još žive s roditeljima, uglavnom zbog loše ekonomske situacije

Koji su osnovni razlozi osnivanja Udruženja “CENZOR”?

Centar za podršku organizacijama (CENZOR) je udruženje koje je registrirano u Tuzli u mrtu 2014. godine. Tokom dugo-godišnje saradnje i partnerstva osnivača CENZOR-a s Udruženjem stanara švedske regije Aros-Gävle, potekla je inicijativa švedskog partnera o osnivanju CENZOR-a, kako bi se do-prinilos kvalitetu stanovanja i življenja u Bosni i Hercegovini.

Interes švedskih partnera za projekt HOLICOB (Housing and Living Conditions In Bosnia – Uvjeti stanovanja i življene u Bosni) ogleda se u stjecanju boljeg uvida u kulturnoški, društveni i finansijski aspekt stanovanja u Bosni, uporednom radu na stručnom planu, razmjeni iskustava među mlađima, kreiranju savjetodavnog odpora na internetu i izradi dugoročne strategije stanovanja.

MV

